

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Valtuustoaloite

Perusterveydenhuollon päivystyksen järjestäminen omana toimintana

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen terveysasemat palvelevat ensiapua ja muuta kiireellistä hoitoa tarvitsevia asiakkaita pääsääntöisesti arkisin maanantaista torstaihin kello 8-16 ja perjantaisin kello 8-15. Muina aikoina kiireellistä hoitoa tarjotaan HUS:n Porvoon sairaalan päivystyksessä.

HUS:n talousjohdosta saatujen tietojen mukaan v. 2020 HUS:n Porvoon sairaalan yleislääketieteen päivystyksen (terveyskeskustasoisen päivystyksen) käynneistä 13 % eli 884 oli sipoolaisten tekemiä ja 65.9 % porvoolaisten käyntejä. Viikonlopun käyntimäärät olivat lähes nelinkertaiset arkipäivään verrattuna. Yhden yleislääketieteen käyntimäärän hinta oli keskimäärin 175 euroa.

Terveydenhuoltolain ja valtioneuvoston asetuksen velvoittamana laaditussa Itä-Uudenmaan järjestämissuunnitelmassa vuosille 2018-2021 on yhdeksi tavoitteeksi asetettu hoidon oikea-aikaisuus ja potilaan hoidon kokonaisvastuun pysyminen perusterveydenhuollossa niin kauan, kuin se on tarkoituksenmukaista. Väestön ikärakenne kehitty sen suuntaisesti, että erityisesti ikääntyvän väestön palvelutarpeen kasvaminen korostuu tulevaisuudessa yli 75 vuotta täyttäneiden lisääntyessä.

Järjestämissuunnitelmassa on asetettu yhdeksi tavoitteeksi mm. se, että terveysasemalla pyritään hoitamaan suurin osa kiireellisestä perusterveydenhuoltotasoisesta sairaanhoidon tarpeesta arkipäivisin, jolloin asiakkaiden tarve hakeutua yhteispäivystykseen vähenee.

Itä-Uudellamaalla yhteispäivystyksen järjestää HUS Porvoon sairaala.

Järjestämissuunnitelmassa tavoitellaan lisäksi, että tarpeetonta potilaiden kuljetusta sairaalapäivystykseen ja epätarkoituksenmukaisia potilaskuljetuksia tulee välttää.

Tulevaisuudessa tavoitteena on tarjota potilaille suoraa apua kotiin siten, ettei heidän tarvitsisi hakeutua (turhaan) päivystykseen ja sitä kautta osastohoitoon, mikäli tilanne on autettavissa kotiin. Tärkeä kehittämiskohde Itä-Uudellamaalla on väestön päivystyksellisesti kotoa alkavan hoidon kehittäminen, jossa huomioidaan aina potilaan kokonaistilanne sekä kotiin vietävien palvelujen ym. tuen ja avun mahdollinen tarve.

Itä-Uudenmaan terveysasemilla on käytössään HUS-kuvantamisen röntgentutkimusyksikkö ja HUS-laboratorion näytteenottopiste. Jossain nämä toimintayksiköt sijaitsevat terveysaseman yhteydessä. Terveysasemilla on jo nyt

mahdollista tutkia pikanäyttein mm. virtsa, hemoglobiini, crp, verensokeri ja -ketoaineet, ekg ja jopa sydäninfarktin merkkiaine troponiini, jotka kaikki ovat keskeisiä yhteispäivystyksen käyttämiä diagnoosia varmentavia tutkimusmenetelmiä.

Terveysasemalla toimiva terveyskeskuspäivystys palvelisi yhä lisääntyvän ikääntyneen väestön palvelutarpeita ja erityisesti välittömässä läheisyydessä toimivia hoitoyksiköitä päivystyksellisen hoidon tarvearvion ilmaantuessa. Em. yksiköiden lisäksi alueen kotihoitoyksiköt saavat tarvittavan päivystyksellisen tuen omalta toiminta-alueeltaan ja potilaan/asiakkaan epätarkoituksenmukaista kuljettamista sairaalapäivystykseen olisi mahdollista välttää tukien samalla potilaan pärjäämistä kotona. Keskeinen kustannuksia hillitsevä ja hoidon tasoa nostava hoidon jatkuvuus toteutuu paremmin oman terveysaseman arvioidessa hoidon tarvetta ja antaessaan hoitoa. Terveysasemalla tehdyn potilaan tutkimuksen perusteella voitaisiin välttää mahdollisesti myös potilasohjaus väärään erikoissairaanhoidon yksikköön – esim. vaativaa verisuoni-/neurokirurgista leikkaustoimintaa tai neurologista päivystyksellistä hoitoa järjestetään vain Meilahden tai Töölön sairaalassa, eikä Porvoon sairaalassa. Mikäli perusterveydenhuollon päivystys järjestettäisiin em. tavoin virka-ajan jälkeen ja viikonloppuna omana toimintanaan, palvelisi se kuntalaisia tuoden toiminnan kunnan rajojen sisälle ja lähemmäs kuntalaista. Yhteiskuntataloudellinen vaikutus näkyy mm. Kela:n maksamien kuljetustukien määrän vähetessä ja potilaan omien kuljetuskustannusten laskiessa päivystyspalvelun sijaitessa oman kunnan sisällä tai lähialueella.

Edellä mainituin perustein esitän, että hyvinvointialue selvittää mahdollisuuden järjestää perusterveydenhuollon päivystys terveysasemilla omana toimintanaan esim. arkisin klo 20.00 saakka ja lauantaisin klo 8-16, jolloin tarve hakeutua Porvoon sairaalan yhteydessä olevaan yleislääketieteen (terveyskeskustasoiseen) päivystykseen vähenee.

Markus Pietikäinen, (sd.)